

ПРОТОКОЛ № 20

Днес, 30 ноември 2017 г. (четвъртък) от 10.00 часа в заседателна зала на Областна администрация - Габрово се проведе заседание на Областния съвет за тристранно сътрудничество, на което присъстваха:

1. **Мария Пенева** – Областна администрация – Габрово
2. **София Димитрова** – Областна администрация – Габрово
3. **Светла Начева** – СРС на КТ „Подкрепа”
4. **Иван Иванов** – представител на Регионален съвет на КНСБ
5. **Галина Михнева** – ГТПП
6. **Пепа Сомлева** – ИСА /Стопанска камара/ - Габрово.

Присъстваха още:

1. **Лена Енева** – директор на Дирекция „Бюро по труда – Габрово
2. **Георги Цветков** – началник на отдел “Статистически изследвания – Габрово към ТСБ – Север

След установяване наличието на кворум, г-жа Пенева откри заседанието на Областния съвет по тристранно сътрудничество, което протече при следния

ДНЕВЕН РЕД :

1. Състояние на пазара на труда в Габровска област през 2016 година и през първите девет (9) месеца на 2017 година.

*Докладва г-жа Лена Енева
Директор на Д „Бюро по труда” – Габрово*

2. Наети лица и средна работна заплата в Габровска област за 2016 година и през първите девет (9) месеца на 2017 година.

*Докладва г-н Георги Цветков
Началник на отдел „Статистически изследвания – Габрово*

3. Анализ на работодателските организации, нуждите за бизнеса на пазара на труда към настоящия момент.

*Докладват:
г-жа Галина Михнева - ГТПП
г-жа Пепа Сомлева - ИСА /Стопанска камара/*

Не бяха направени допълнения или предложения и така определения Дневен ред бе приет единодушно с 6 гласа „ЗА”.

Членовете на съвета разполагаха предварително с информацията по всички точки от дневния ред (приложени към настоящия протокол), затова г-жа Пенева даде думата на присъстващите за въпроси към докладващите.

По т. 1: Според получения доклад за 2016 година и през първите девет месеца на 2017 г. на Дирекция „Бюро по труда“ – Габрово, става ясно:

- За 2016 година:
 - Безработицата и равнището на безработица са по-ниски спрямо предходна година – 4,67 % за 2016 г. към 6,19% за 2015 г.
 - Продължително безработни лица - към края на 2016 г. в ДБТ Габрово има регистрирани 491 продължително безработни, които всъщност са 19,41% от безработните, регистрирани в ДБТ Габрово. Предприета е мярка на всички продължително безработни да се изготви диагностика и анализ, за да може по-лесно да намерят своето място на пазара на труда;
 - Младежка безработица – към края на 2016 г. са регистрирани 355 лица, което е сравнително малко като бройка, вземайки предвид факта, че доста от младежите до 29 годишна възраст се възползват от програмите на ЕС по ОП „Развитие на човешките ресурси“.
 - Безработни лица над 50 години – регистрираните към края на календарната 2016 година безработни лица от тази група са 1034, което съпоставимо с всички безработни, регистрирани в ДБТ Габрово, е 40,81% и много от лицата в тази група са продължително безработни.
 - Безработни лица без квалификация – към 31.12.2016 г., броят на тези лица е 646, от които 481 са с основно и по-ниско образование, което е изключителен проблем на пазара на труда.

През 2016 година в ДБТ Габрово са обявени 3809 свободни работни места, от които 3056 на свободния пазар, а постъпилите на работа са 3527 безработни лица. Чрез НПДЗ и ОП „РЧР“ са намерили 559 лица.

- За първите девет месеца на 2017 година:
 - Безработицата и равнището на безработица са по-ниски спрямо предходна година – 4,16 за 2016 г. към 4,87% за 2015 г.
 - Продължително безработни лица - към края на септември 2017 г. в ДБТ Габрово има регистрирани 358 продължително безработни, които всъщност са 15,87% от безработните регистрирани в ДБТ Габрово. Дирекцията следи и броя на безработните лица с регистрация, които са потенциална група на лица, застрашени от изпадане в трайна безработица.
 - Младежка безработица – към края на септември 2017 г. са регистрирани 310 лица, което е сравнително малко като бройка, вземайки предвид факта, че доста от младежите до 29-годишна възраст се възползват от програмите на ЕС по ОП „Развитие на човешките ресурси“. Друг наболял проблем са младежите до 24 години, като се полагат усилия за тяхното мотивиране на пазара на труда. Като проблем тук се явяват високите очаквания на младите хора спрямо предлагането на пазара на труда, разминаването между придобито образование и търсенето от работодателя и не на последно място - функционални навици и мотивация от страна на младите.
 - Безработни лица над 50 години – регистрираните към края на септември 2017 година безработни лица от тази група са 839, които съпоставимо с всички безработни, регистрирани в ДБТ Габрово, е 37,2%. Видимо е, че прилаганата интензивна политика на Дирекцията – по интервенцията на пазара на труда за реализацията на продължително безработните лица е оказала благотворно действие и върху тази група.
 - Безработни лица без квалификация – към 30.09.2017 г., броят на тези

лица е 640, от които 426 са с основно и по-ниско образование, което е изключителен проблем на пазара на труда.

През 2017 година до края на месец септември в ДБТ Габрово са обявени 2372 свободни работни места, а постъпилите на работа са 2081 безработни лица. Чрез НПДЗ и ОП „РЧР”, работа са намерили 559 лица.

Безработицата при ромския етнос за област Габрово никога не е била решаващ фактор. За постъпилите регистрации в ДБТ Габрово за 2016 година само 58 от регистрираните са се самоопределили като роми, а към деветмесечието на 2017 г., такива са 50 безработни лица.

Госпожа Енева подчерта, че тренда на равнището на безработица е надолу - през последните няколко години, което дава едни значително добри резултати. На база на данните, посочени към края на месец Септември, това е един много добър резултат на равнище на безработица, особено в две от общините на територията на Област Габрово, където се отчита по-малко от 4%, което не се е случвало през последните 10 години. Един от впечатляващите факти е, че в община Дряново равнището на безработица е вече много по-малко, за разлика от предходни години, когато то е било с ниво над 13%, а в момента е малко над 6%.

За голяма част от работните места, които предлагат работодателите, не могат да се предложат почти никакви кадри от страна на бюро по труда, тъй като няма достатъчно на брой или съответно ниво на образование, опит и квалификация на регистрираните в дирекцията безработни лица.

През последните години усилията са насочени за реализиране на доста програми и инструменти за обучение за безработните лица.

През последните три години на програмния период по ОП „РЧР”, предстои една по-интензивна комуникация между институциите по реализация на безработните лица на пазара на труда, по препоръка на Европейската комисия.

В средата на месец Ноември е имало съвещание с експерти на пазара на труда и на БТ и по информация от това съвещание се очаква от началото на 2018 година да заработи споразумението между институциите, т.е адаптацията и реализацията на съответната личност и ориентацията му на пазара на труда, да бъде резултат на съвместните усилия на всички институции, които имат отношение към конкретните проблеми на безработното лице.

Г-жа Пенева – Притеснителен е фактът, че лицата над 55-годишна възраст по данни на БТ-Габрово са голяма част от безработните на територията на областта.

Г-жа Енева – Няма достатъчно инструменти за тази целева група на пазара на труда - наемане на безработни лица над 55-годишна възраст. Голяма част от тези хора в един продължителен период от време са отпаднали от пазара на труда и вече на тази възраст малко трудно се връщат на него. В много от случаите професиите, които са изучавали и имат, са отпаднали или са различни от това, което те могат да намерят като работа.

Г-жа Пенева предложи да бъде приета за сведение така представената информация за дейността на Дирекция „Бюро по труда” със седалище Габрово за 2016 година и първите девет месеца на 2017 г.

Предложението бе подложено на гласуване.

Резултат от гласуването: общо гласували – 6, за - 6, против – 0.

Предложението се приема.

По т. 2: Наети лица и средна работна заплата в Габровска област за 2016 година и през първите девет (9) месеца на 2017 година.

По предварителни данни на Националния статистически институт **наетите лица по трудово и служебно правоотношение** към края на септември 2017 г. в област Габрово запазват нивото си от края на юни 2017 г. - 38.7 хиляди, като същевременно бележат увеличение с 0.7% спрямо края на третото тримесечие на 2016 г.

В сравнение с юни 2017 г. най-голямо увеличение на наетите лица се наблюдава в икономическите дейности „Операции с недвижими имоти” - с 11.8%, и „Селско, горско и рибно стопанство” - с 8.0%. Най-голямо намаление на наетите лица по трудово и служебно правоотношение е регистрирано в дейност „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива” - с 8.4% и „Строителство“ – с 7.8%.

В структурата на наетите лица по икономически дейности най-голям е относителният дял на наетите по трудово и служебно правоотношение в дейностите „Преработваща промишленост” и „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети” - съответно 48.6% и 13.1%.

В края на септември 2017 г. наетите лица по трудово и служебно правоотношение са с 0.2 хил., или с 0.7% повече в сравнение с края на септември 2016 г., като най-голямо намаление на наетите се наблюдава в икономическите дейности „Хотелиерство и ресторантьорство” - с 15.1%, „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива” - с 14.0%, и „Операции с недвижими имоти” - с 11.9%. Най-голямото увеличение на наетите лица в края на септември 2017 г. спрямо края на септември 2016 г. е в икономическите дейности „Образование” - с 29.0%, „Селско, горско и рибно стопанство” – с 24.5% и „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ – с 11.5%.

Средната брутна месечна работна заплата за юли 2017 г. в област Габрово е 892 лв., за август - 866 лв., и за септември - 935 лева.

Спрямо същия период на предходната година средната месечна работна заплата през третото тримесечие на 2017 г. в общественния сектор нараства с 6.3%, а в частния - с 13.1%.

Господин Цветков коментира, че в областта има една тенденция да се запазва както заетостта, така и мястото на областта по отношение на СРЗ за страната. Също така се констатира, че стойността на средната работна заплата в област Габрово, както в частния така и в общественния сектор много се доближават.

„Надяваме се и държавата и областните администрации да съдействат да се въведе единна точка между НСИ, НАП и Агениця по вписванията, за подаване на всички документи на фирмите в електронен вариант, което би улеснило много работата на всички институции като цяло.” – коментира г-н Цветков.

Г-жа Пенева предложи да бъде приет докладът за сведение на Областния съвет по тристранно сътрудничество.

Предложението бе подложено на гласуване.

Резултат от гласуването: общо гласували – 6, за - 6, против – 0.

Предложението се приема.

По т. 3: Анализ на работодателските организации, нуждите за бизнеса на пазара на труда към настоящия момент.

Думата имаше г-жа Михнева – „Следейки развитието на пазара на труда персонално от 2002 г., смея да твърдя че до 2003 г. област Габрово можеше да се похвали с един излишък на висококвалифицирани кадри. Около 2004 г. може да се каже, че тенденцията се обърна и към 2007 г. (началото на кризата) на пазара на труда в Габровска област вече липсваха кадри. Причините бяха комплексни, но в този период беше и първата миграционна вълна от региона.

Проучване за нуждите от кадри

Във връзка с настоящото заседание ГТПП изпратихме малка анкета с пет въпроса до фирмите от региона. Не може да се каже, че проучването е представително, но то потвърждава емпиричните ни наблюдения. От върнатите въпросници може да кажем следното:

- Отговорите ни са (с изключение на една фирма от шивашка промишленост) от фирми, които са с основен предмет на дейност в областта на машиностроенето.
- Броят на заетите в тези фирми е 1617.
- Фирмите, които са ни отговорили, имат между 32 и 600 заети лица.
- Само една фирма е отговорила, че не среща съществени и непреодолими трудности при намирането на нужните кадри. Всички останали са отговорили, че имат трудности, като при една има уточнение, че служители се намират по-лесно, но за работническите позиции има много малко кандидати и те нямат необходимата квалификация.
- Възрастовият състав на наетите в тези фирми – над 47,4 години. Смущаващо е, че в две от най-големите ни машиностроителни предприятия възрастовият състав е 50 години. Отделно проучване, което сме правили преди това в малки машиностроителни фирми (до 10 човека), там възрастовият състав е над 60 години и предимно пенсионери.

Нужда от квалифицирани кадри

Имайки предвид, че липсват кадри в целия спектър на производството и услугите, процентното им разпределение е почти същото, както разпределението на заетите в отделните отрасли. Според данните от попълнените анкети:

- Кадри в целият спектър на професии в областта на машиностроенето – на първо място средни технически кадри - шлосер, стругар, фрезист, шлайфист, механик, оператори и настройчици на машини с ЦПУ, машинни инженери.
- Кадри за шивашка промишленост

По данни от участия в срещи, кръгли в маси, дискусии и други събития има нужда от кадри в:

- IT сектор
- Всички професии от туристическия сектор
- Сферата на услугите.

Мерки за подобряване на ситуацията

- Краткосрочни, без реализация на такива няма да има нужда от дългосрочните;
- Дългосрочни - в община Габрово се разработва Стратегия за развитието на индустрията и образованието. Заговори се за реструктуриране на индустрията.
- Синхрон между институциите и обединяване на усилията.

Не може да се очаква от която и да е работодателска организация да направи пълния анализ, след като не разполага с данни, които са налични в отделните институции (НСИ, НОИ, НАП) и няма лостове да ги накара да направят обобщени справки спрямо определени критерии.

Областния съвет за тристранно сътрудничество да приеме предложения за подобряване и съгласуване на дейностите в частния и общественния сектор.

Г-жа Пенева – Фирмите, които се намират на територията на Област Габрово не желаят ли да обявят стажантски програми?

Г-жа Михнева – Младите хора нямат желание да отидат по големите предприятия в Габровска област, това е проблем който се отнася до психологическата нагласа на всяка една личност. Нямат желание да учат нито в средното, нито във висшето образование, а да не

говорим за желание за работа в областта на машиностроене, единствения сектор който се поддържа и е стабилен е ИТ сектора.

Нагласите за работа много са се изменили, най-вече това се усеща в сектора на производството, работа засега в областта има, но след 5 години няма да има необходимите кадри във всички сектори. Факт е, че в скоро време ще се случи, така че работодателите ще заплащат двойно повече пари за двойно по-неквалифициран персонал, защото добрите кадри не са били стимулирани подобаващо и са напуснали работни места, предпочитайки по-високо заплатени работни места в други области на страната.

Г-жа Пенева предложи да бъде приет доклада на Габросвка търговско-промишлена палата за сведение на Областния съвет по тристранно сътрудничество.

Предложението бе подложено на гласуване.

Резултат от гласуването: общо гласували – 6, за - 6, против – 0.

Предложението се приема.

Думата бе взета от г-жа Сомлева и нейното предложение след изслушването на всички доклади бе:

„Да бъде намалена бройката на учениците за гимназиите, за да може да съхраним професионалното образование в областта и да разкрием нови бройки и паралелки с конкретна професия в училищата.”

В област Габрово ни трябва кадри и обучение, свързани с машиностроенето – шлосери, фрезисти, стругари, работници, работещи на машини с цифрово-програмно управление (ЦПУ). Трябва да стимулираме работодателите с такива програми, които да повишават конкурентоспособността, с въвеждане на високите технологии, защото те имат висока добавена стойност. В нашата област са съвсем малко такива работодатели, които са въвели такива високи технологии, но за щастие ги има.

Трябва да си зададем и въпроса „Защо хората бягат от Габрово, при положение че СРЗ в областта е една от най-високите за страната.” и „Защо напускат Габрово?”

Да запазим децата на Габрово – тук, да направим привлекателни професиите, да направим консултации с родителите и осигурявайки на работодателите тези лица, от които имат нужда и се направи информирано с кампании – ще има резултат, т.е. ще задържим населението на област на негова територия.

Г-жа Енева предложи: „Областна администрация да направи следния предложения от свое име”:

- Предложения свързани с промяна на законодателни и държавни политики;
- Предложения на местно и областно ниво;

На заседанието бе дадено предложение – до края на месец Януари 2018 година да се направят предложения за конкретни мерки, действия и идеи за подобряване и съгласуване на дейности в частния и общественния сектор. Всяка институция и организация да изготви своите програми и идеи, да се подадат като информация до Областна администрация – Габрово, която от своя страна да събере всички заедно и да се отсеят най-добрите идеи за подобряването на дейностите.

С това дневният ред беше изчерпан и заседанието беше закрито.

На настоящото заседание бяха взети следните

РЕШЕНИЯ:

1. Областният съвет за тристранно сътрудничество приема за сведение информацията за:
 - дейността на Дирекция „Бюро по труда” със седалище Габрово за 2016 година и първите девет месеца на 2017 г.
 - сведение информацията за наети лица и средна работна заплата в Габровска област за 2016 година и през първите девет (9) месеца на 2017 година на ТСБ – Север – Габрово.
 - „Анализ на работодателските организации, нуждите за бизнеса на пазара на труда към настоящия момент”, изготвен от ГТПП и ИСА (Стопанка камара) – Габрово.
2. *Областния съвет по тристранно сътрудничество приема предложения за подобряване и съгласуване на дейностите в частния и общественния сектор до 19.01.2018 г.*

МАРИЯ ПЕНЕВА /П/

Заместник областен управител на област Габрово

Председател на Областния съвет по тристранно сътрудничество

Изготвил протокола: /П/

София Димитрова

Младши експерт в дирекция АКРРДС

Секретар на Областния съвет по тристранно сътрудничество